

De ECB heeft meer nodig!

Auteur(s):

Schaik, A.B.T.M.

De auteur is hoogleraar algemene economie aan de Katholieke Universiteit Brabant

Verschenen in:

ESB, 86e jaargang, nr. 4299, pagina D26, 15 maart 2001

Rubriek:

Dossier: Vernieuw ende Statistieken

Trefwoord(en):

statistiek, data

De noodzaak om de nationale statistieken in het eurogebied op een lijn te brengen spreekt voor zich. De economische prestaties van Euroland als geheel zijn immers pas goed in kaart te brengen als statistische begrippen op dezelfde manier worden gedefinieerd en als de nationale bureaus dezelfde procedures toepassen om informatie te vergaren en te verwerken. Nationale bureaus, zoals het Nederlandse CBS, lopen echter niet graag het risico de eerst gepubliceerde cijfers over een bepaald tijdvak later nog in aanzienlijke mate te moeten bijstellen. Bijstellingen schaden de reputatie van het bureau, waardoor de financiering uit collectieve middelen onder druk komt te staan.

Er is dus een afruil tussen nauwkeurigheid en tijdigheid, ook op nationaal niveau. Mede daardoor zijn er grote verschillen in tijdigheid tussen de landen van de EU. Wat de ECB wil is dat de tijdigheid, die sommige lidstaten nu al halen, standaard wordt voor het gehele eurogebied. Daarnaast draagt de ECB eigen randvoorwaarden voor nauwkeurigheid aan. Over de al bestaande nauwkeurigheid van de nationale statistieken laat de ECB zich echter niet uit. Het is bekend dat de verschillen tussen landen op dit punt groot zijn, zodat er nog een lange weg te gaan is voordat op Europees niveau het optimale evenwicht tussen tijdigheid en nauwkeurigheid is bereikt.

Harmonisatie van statistieken is een proces van lange adem, omdat de verschillen in statistische praktijken de culturele en institutionele verschillen in het eurogebied weerspiegelen. Daarnaast hebben zich land-specifieke gewoontes gevormd die samenhangen met de omvang van landen.

De grote verschillen die er in Europa vooralsnog zullen zijn roepen de vraag op of de ECB met dit pleidooi kan volstaan. Daarop ga ik hieronder in.

Wat moet de ECB weten?

De Wet van Okun en de Phillipscurve geven de Fed een simpel empirisch houvast om de economische situatie van de Amerikaanse economie tijdig in kaart te brengen. De vraag rijst of de ECB ook nu al over zulke eenvoudige hulpmiddelen kan beschikken. Het antwoord luidt ontkennend en daarvoor zijn minstens twee redenen te geven.

In de eerste plaats is het onduidelijk hoe groot de 'natural rate of unemployment' in het eurogebied is. Arbeidsmarktontwikkelingen lopen niet synchroon in Europa. Een belangrijke reden hiervoor zijn de grote verschillen in arbeidsmarktinstellingen, met name tussen Noord- en Zuid-Europa. Deze hangen samen met verschillen in cultuur¹. Bovendien is de arbeidsmobiliteit tussen landen gering. De toenemende concurrentie op de Europese goederen- en financiële markten zal zich weliswaar doorvertalen naar de arbeidsmarkten, maar ook dat is een proces van lange adem. De ECB zal er rekening mee moeten houden dat de natuurlijke werkloosheidsvoeten tussen de lidstaten aanzienlijk van elkaar afwijken. Vooralsnog is een Europese 'natural rate of unemployment' niet in zicht.

In de tweede plaats is het onduidelijk hoe groot de 'natural rate of output' in het eurogebied is. Er zijn grote verschillen in economische ontwikkeling binnen Europa. Sommige Europese regio's hebben al een productiviteitsniveau bereikt dat zich kan meten met de hoogste niveaus in de Verenigde Staten. Andere regio's zijn daarentegen bezig met een inhaalslag en hebben de potentie om via het catch-up mechanisme sneller te groeien dan de regio's, die voorop lopen. Daarom is ook een Europese 'natural rate of output' voorlopig niet in zicht.

Wat is er nodig?

Gegeven de onzekerheid over de structurele waarden van groei en werkloosheid kan de ECB vooralsnog weinig meer doen dan zich richten op prijsstabiliteit. Daarvoor is een goed inzicht nodig in de omvang, de variatie en de oorzaken van de prijsinflatie in het eurogebied. Het pleidooi voor een Europese algemeen economische statistiek is in wezen hierop toegespitst. Maar er is meer nodig. Er moet namelijk ook werk worden gemaakt van een adequate meting van de outputgap, anders blijft de ECB op een been hinken. Vooralsnog speelt de informatie die hierover via de nationale centrale banken in het overleg met de ECB wordt ingebracht een rol. Hierbij moet worden beseft dat de economische prestaties van Euroland voor een belangrijk deel worden gedragen door ontwikkelingen in Frankrijk en Duitsland. Informatie over deze landen zal dus altijd van groot gewicht zijn, ook al presteren de studiediensten van de centrale banken van deze landen slechter dan die van de andere landen.

Ter vergroting van de transparantie en daardoor van het vertrouwen in het beleid van de ECB moet een andere bron van informatievoorziening worden opgezet. Inzicht in de outputgap vereist kwantitatief onderzoek op Europese schaal. Het is echter de vraag of het wenselijk is dat de ECB dit onderzoek zelf gaat doen. Onderzoek en beleid liggen dan in dezelfde hand, wat ten koste gaat van de geloofwaardigheid van de ECB.

Eerder moet worden gedacht aan een nieuw Europees onderzoeksinstituut dat niet alleen bevestigd kan worden door de ECB, maar ook door de Europese Commissie en het Europese parlement. Dit instituut zal zich vooral bezig moeten houden met de 'fundamentals' van Euroland, zoals de natuurlijke groeivoet, het natuurlijke werkloosheidspercentage en de structurele inflatie. De onafhankelijkheid van zo'n instituut moet goed gewaarborgd zijn. Om de gedachten te bepalen kunnen we daarbij denken aan een Europees Centraal Planbureau (ECPB), naar analogie van het Nederlandse CPB. Nieuwe vragen op Europees niveau vereisen niet alleen nieuwe statistiek, maar ook nieuwe instituties.

Dit artikel is een reactie op W. Bier en H. Ahnert, [De afruil tussen tijdigheid en nauwkeurigheid](#), *ESB-Dossier Vernieuwende Statistieken*, 15 maart 2001, blz. D22

Dossier Vernieuwende Statistieken

H.K. van Tuinen, Ten geleide: [Nieuwe statistieken?](#)

B. Los, [Kenniseconomie: meten is weten?](#)

L. Soete en B. ter Weel, Reactie: [Intelligent kapitaal: vernieuwing vereist](#)

B. van Ark, [Macro-economische statistiek: hoe en wat](#)

A. Kleinknecht, Reactie: [Nieuwe economie of domme economie?](#)

H. van der Wiel, [Arbeidsproductiviteit: niveaus of groei?](#)

M. de Haan, B. de Boer en S.J. Keuning, [Econologische statistiek](#)

H. Verbruggen, R. Gerlagh, M.W. Hofkes en R.B. Dellink, [Duurzaam rekenen](#)

H.A. Keuzenkamp, Reactie: [Eén grote illusie](#)

F.A.G. den Butter, Reactie: [De betekenis van het dni volgens Hueting](#)

W. Bier en H. Ahnert, [De afruil tussen tijdigheid en nauwkeurigheid](#)

A.B.T.M. van Schaik, Reactie: [De ECB heeft meer nodig!](#)

E.J. Bartelsman en H.B.J.B. Maas, [Theorie en statistieken](#)

A.E. Steenge, Reactie: [Lopen de statistieken altijd achter?](#)

S.G. van der Lecq, Epiloog: [Het CBS kijkt naar buiten](#)

---

¹ Zie hierover: A.B.T.M. van Schaik, [Amerikaanse toestanden?](#), *ESB*, 8 december 2000.